

[Bollmann]

at det vil møde fuld forståelse både hos de skatteydere, der skal betale, og hos dem, der skal udføre arbejdet.

Jeg skal slutte med at sige til forespørgeren, at hvis han kan finde pengene på en fornuftig måde, vil CD meget gerne være med til at bruge flere midler på kystsikring, men jeg vil gerne gentage, at CD i det store og hele føler sig dækket ind af ministerens redegørelse, hvis vi i øvrigt får det handlingsprogram til efteråret. Derfor finder jeg ingen anledning til at stemme for fremskridtspartiets dagsordensforslag.

Chr. Christensen (KrF):

Jeg vil gerne takke ministeren for en fyldig og en meget klar redegørelse, som giver god baggrund for denne debat.

Nogle kraftige storme og deraf følgende kraftig nedbrydning af kysten i den sidste tid har skræmt mange beboere langs den jyske vestkyst – både dem, der bor i helårsbeboelse ved havet, og dem, der har sommerhus i klitterne, men også og ikke mindst dem, der driver landbrug enten helt ud til kysten eller i landet bag klitter og fjorde. Det er jo dette, der er den aktuelle anledning til denne debat. Men denne situation er ikke af ny dato. Vi, der er vokset op i læ af klitterne, har jo nok set havet som den glitrende stille, smukke vandflade en varm sommerdag eller en stille høstaften ved solnedgang, sådan som man kan se det beskrevet og gengivet i turistbrochurerne, men billedet, der tegner sig stærkest og mest ægte, er dog billedet af den barske, grove, skumklædte, buldrende nabo, når stormene piskede bølgerne op i klitterne og vi gik i angst for, hvad der ville ske, hvis bølgerne blot blev en lille smule højere. Fantasien havde frit løb, godt næret som den var af vore forældres og bedsteforældres frygtelige beretninger om tidligere tiders katastrofer, når havet brød igennem.

Men nu er vi jo blevet dygtigere. Faren varsles af kystinspektoratet i god tid, og mulighederne for at komme bort med liv og lemmer i behold, hvis havet bryder igennem, er større nu end tidligere. Frygten for havet er måske derfor blevet mindre, men det er vel også befolkningens årvågenhed blevet samtidig.

Havet tager ikke hensyn til menneskers mere eller mindre velbegrundede frygt, og

det lader sig åbenbart heller ikke let stoppe af den moderne teknik. Stoppes strømmen af en hofde ét sted, sætter den bare ind med fornyet styrke et andet sted. Og kommer stormen så med fuld kraft, kan nedbrydningen blive ganske voldsom. Vi så det i høj grad under nytårsstormen i år, hvor mange meter kystlinje forsvandt ud i havet. Et enkelt sted er der det sidste år forsvundet omkring 35 m af kysten, og mange begynder for alvor at frygte, at katastrofen måske lurser lige om hjørnet.

Det kan ikke hjælpe, vi i denne debat negligerer den opfattelse, der ligger i befolkningen, for sådan er det. Frygten er der. Er det da sådan, at disse kraftige storme, som vi oplevede her ved nytårstide, er blevet hyppigere? Erfaringen viser, at kraftige storme har optrådt indtil flere gange om året, og nytårsstormen i år skal næppe ses som et isoleret fænomen. Nedbrydningen vil fortsætte, hvis man da ikke sætter helt anderledes stærkt ind for at beskytte kysten.

Vi ved jo, at der oppe ved Fjaltring over 40 år er forsvundet 300 m af kysten. Ifølge Jyllands-Posten den 29. marts, altså i søndags, skønner tidligere vandbygningsdirektør K. Otterstrøm, at Vesterhavet napper ca. 40 ha om året. Det er et område på størrelse med Sprogø, eller omsat i penge 29 mill. kr., hvis det udstykkes i sommerhusgrunde. Det er altså ikke så små værdier, der her er tale om.

Hvorfor er uroen så blusset så stærkt op netop nu? Det har måske noget med naturen og de landskabsmæssige forhold at gøre. Naturen har sin rytme, som vi ikke uden videre eller uden risiko kan bryde. Det er jo det, der gør kystsikring så problematisk, men også så udfordrende.

Tidligere var der fri klitdannelse. Havet tog af klitterne, men afleverede også sand til nye klitter, som vinden så formede på læsiden. Det vil sige, at klitrækken vandrede indover og stadig udgjorde et bredt og naturligt forsvar mod havet. Jeg har som dreng set mange sommerhuse forsvinde, ikke i havet, men under sandklitterne. Men nu har vi jo af hensyn til landet bag klitterne bremset klitternes vandringer, enten ved beplantning med marehalm eller ved andre ting. Det vil altså sige, at klitterne ikke længere vandrer indover, men havet fortsætter med at æde af kysten efter salamimetoden, og så når det på